

EPERJESI LAPOK

Sárosmegye s városainak társadalmi s gazdasági érdekeit képviselő hetilap.

Szerkesztői iroda: főutca, 203. szám.

Ide intézendő minden a lap szellemi részét illető közlemény.

Kiadó-hivatal:
Eperjesi Bank-Egylet könyvnyomdájában Eperjesen.
Ide intézendő minden előfizetés, hirdetés és a kiadás körüli panaszok.

Megjelen: minden szombaton.

Előfizetési ár:
vidékre postán vagy helyben házhoz küldve:
Egy évre 5 frt — kr.
Félévre 2 „ 50 „
Negyedévre 1 „ 50 „

HIRDETÉSI DÍJ:
háromhasábos petit sor egyszeri hirdetése 5 kr., többszörös hirdetés jutányosabb.

— Bélyegdíj: minden hirdetésért külön 30 kr. —
Nyitár minden sor 10 kr.

Kéziratok és levelek vissza nem adatnak. — Bérmentetlen levelek csak ismerős kezektől fogadhatnak el.

Felhívás.

Sárosmegye jótékony nőegylete választmányának megbízásából, ezennel felhívom a megye, s kebelében létező városok tisztelt női közönségét: miszerint az 184%-ki szabadságharcban menekült honfiainkat páratlan vendégszeretettel részesített török testvéremzet hős sebesültjei részére, tépés, kötés, s vászonműveket készíteni, s azokat illető helyre szállítás végett hozzám beküldeni s ez által a nemzetünk irányában tanúsított rokonszenvekért hálájukat leróvni szíveskedjenek.

Kelt Eperjesen 1877. aug. 15-én.

Kubinyi Zsófia,
alelnök.

Az iparos oktatást és házi ipart terjesztő felvidéki-egylet évi jelentése az 1877. évről.

(Vege.)

Ez idő szerint egyesületünk területéről 15 leány van már a tanítéletben és jövő május havában ismét tízet vesznek fel.

A második közös alkotás a mai napon megnyitandó tanműhely itt helyben a hárisnyaneműek szövése.

E nevezetes tanműhely előbb Iglóra volt szánya. Azonban a várossal folytatott tárgyalások nem vezetvén eredményre, Kassát választottuk, hol a városi hatóság és közönség aránylag igen olcsó bérért alkalmas helyiséget adott, s hol még azon nagy előnyvel találkozunk, hogy idővel az itteni állami gépész-iskola a kérdésben lévő iparfejlesztésénél nevezetes tényező lehet.

E tanműhely létesíthetőségét egyedül Zimmermann János ur nemes adománya, és a magas kormányának, különösen Trefort Ágoston miniszter ur ó excellentiájának erkölcsi- és anyagi hatalmas támogatása tette lehetővé, amennyiben előbbi egyesületünk e célra 4600 u. b. márkát = forintot és négy darab igen szép gépet kapott, míg a magas kormány 2600 forint segélyt nyújtott s ami legfőbb a műhely vezetésére J. Péterfy Zoltán urat állami költségen felügyelővé nevezte ki, ki remélni merjük egyesületünk többi alkotásainál is segítségünkre lesz.

Most már egyesületünknek egyik legszebb feladata leendő a tanműhely, mely hivatva van, hogy egy igen nagy horderejű iparnak legyen alapja — fertartani.

Az alább közlendő pénztári forgalom kifogja mutatni a forrásokat, melyekből a fenn elősorolt alkotások létesítettek, vagy néhány év múlva létesítve lesznek.

Ha ezeket komolyan figyelembe vesszük, lehetetlen meg nem győződnünk a felől, hogy a magas kormány az erkölcsi támogatáson kívül a viszonyokhoz mérten nagy anyagi támogatásban részesítte egyesületünket; továbbá kitűnik az, hogy külföldön élő egyik derék hazánkia oly ajándékban részesítte egyesületünket, melynek értéke megközelíti az egylet két évi tagsági díjait, kitűnik végre, hogy a pozsonyi társ-egylet akkor, midőn engedélyezett, sorsjátékát velünk a lehető legelőnyösebb feltételek mellett megosztotta, átengedvén 20 ezer darab sorsjegyet 11 krajcárjával, annyi 50 kros sorsjegyet mennyit, eltudunk árusítani, — bebizonyítá legőszintébb hajlamát egyesületünk iránt.

Mindez buzdító példa lehet azokra nézve, kik még az egyesülettől távol állanak. Eredményeket tiszta jóakarattal felmutatni nem lehet, — a kitartó szorgalom és hazafiai törekvés sem gyümölcsöz semmit, ha az egyesülettől a legszükségesebb anyagi pártfogás elvonatik.

A központi választmány eddig sem mulasztotta el a társadalmat részvétre buzdítani, s ezennel ezt még inkább gyakorolandja, miután ma már reá mutathat az eredményekre, melyek eddig ha szerények, az bizonyára a kezdetnek, s az anyagi erő hiányának tulajdonítható.

Alább következő pénztári mérlegünk adja az általunk eszközölt vagyonekezelés hű képét.

A felvidéki iparos oktatást és házi ipart terjesztő egyesület pénztári állapota tett: Bevétel. 9600 frt 67 kr. Kiadás. 9128 frt 65 kr.

A mondottak tartalmaznak egyleti életünk rövid történetét.

Oly mult ez, melyből erőt meríthetünk egy jövő alkotásához.

Elvégre van szerencsénk három fontos indítványt a tekintetes közgyűlésnek, szíves elfogadás végett bemutatni.

Kassán, 1877 augusztus 5.

A központi választmány nevében:

Münster Tivadar, alelnök. Deil Jenő, vezérítőkár.

Felhívás a honfiakhoz.

A párisi kölcsönösen segélyező magyar egylettől következő emlékiratot s felhívást vettünk közlés végett.

„Már több évtizede annak, hogy Párisban magyar egylet létezik. Alig van magyar ember, ki Párisban hosszabb, rövidebb időt töltve, annak kebelébe fel nem vettetett, egy sem, ki, midőn szükségben volt, vagy pártfogásra, utmutatásra szorult, a párisi magyar egylet által nem segélyeztetett, nem gyámolított volna. Ha a segély nem volt nagy, ha a fogadtatás, melyet Párisba jövő hazánkiai a párisi magyar egyletben találtak, nem volt olyan, miszerint a mérsékelt kívánalmaknak is teljesen megfelelt volna, úgy annak bizonyára nem az egylet akarata, hanem kizárólag az egylet szerény anyagi helyzete volt oka. Hosszu időn keresztül majdnem kétségbe kellett esni a fölött, vajjon a párisi magyar egylet fog-e általában valaha biztos gyökeret verni, s oly állásra szert tenni, hogy minden akadálnak, minden nehézségnek szembe szállhasson. Csak néhány rövid év óta mondhatjuk azt, hogy a magyar egylet Párisban állandóan gyökeret vert, csak a legutolsó időben jutottunk azon meggyőződésre, hogy a párisi magyar egylet fennállása és biztos jövője minden kétségen felül áll. A párisi magyar egylet jelenleg 150 tagból áll s hála tagjai buzgóságának s több rendbeli adományoknak, alaptőkéje 10,060 frankra emelkedik. Az előnyök, melyekben a tagok s általában a Párisba érkező magyarok részesülnek, igen számosak s az egylet fötőrekkvése az, hogy ezen előnyök mindinkább fokoztassanak. Ezen előnyök jelenleg nevezetesen a következők: 1. Az örökre biztosított s folyton szaporodó alaptőke évi kamataiból fedezett 25 frankig terjedő kölcsönök engedélyezése. 2. Jól felszerelt könyvtár. 3. A legtöbb magyar folyóirat. 4. Francia tanórák. 5. Számtani oktatás. 6. Dalárda. 7. Hetenkint kétszeri társalgási estélyek tudományos és közérdekű felolvasásokkal. 8. Betegek pénzbeli segélyezése és 9. Három orvos általi ingyenes kezelése, esetleg kórházi elhelyezés. 10. Kigyógyulásuk minden a kórházban töltött nap után 80 centimeynyi és 25 frankig terjedhető segély. 11. Halál esetére tisztességes eltemetés; végre 12. Minden, inségben Párisba érkező magyar embernek rögtön 2 frank és a további segélyezés eszközlése. Bármely tette-mesek is azonban azon előnyök, melyeket a párisi magyar egylet hazánk fiaiának nyújthat és nyújt, mégis kétséget nem szenved s az egylet teljesen öntudatában van annak, hogy ezen előnyök sok tekintetben elégtelenek. Különösen három körülmény az, mely az egylet áldásdús működését korlátok közé szorítja, s melyeknek mielőbb véget vetni, az egylet legfőbb óhaja. Ezeknek elseje az, hogy az egylet általi segélyezés csak egy nagyon csekély összegig terjedhet, oly összegig, mely inségben lévő hazánkiai még addig sem biztosítja a nyomor ellen, míg tisztességes munkát keresetet találnak. Egy legfőbb 25 franknyi kölcsön valóban oly parányi segély, hogy nagy jótétemény ebből a szűkölködőre nem háromolhatik! — A második nehézség, mely az egylet működésének kifejlődését akadályozza azon körülmény, hogy az egylet gyenge anyagi erejéhez képest bérhelyiségben kénytelen tengődni, oly helyiségben, mely alig képes az egylet könyvtárát s egyéb ingóságait befogadni, alig elégséges az egyleti gyűlések, társalgási estélyek, tanórák stb. megtartására, s mely a mellett, hogy

egy kávéháznak kiegészítő részét képezi, valóban nem olyan természetű, hogy az egylet céljaival összhangzásban állana. Harmadszor különösen súlyosbítja az egylet helyzetét azon körülmény, hogy az ily bérelt helyiségben a tagok az egylet által fizetett bérleti díj dacára, a kávéház által fogyasztásokra kényszerítettek, minnek eleget nem tehetvén azon saját körülmény állt be, hogy az egylet gyakran lakást változtatni kényszerítettett. Nagybbr helyiséget bérelni pedig az egylet vagyona nem engedi, s nevezetesen teljesen ki van zárva oly helyiség megszerzése, mely inségben lévő magyar hazánkiaiainak nemcsak gyűlőhelyül, hanem egyszerű smind menhelyül is szolgálhatna. Ily menhely létesítése az, mely jelenleg a párisi magyar egyletet foglalkoztatja. Egy állandó az egylet tulajdonát képező, tágas lakházat akarunk, akarjuk pedig először, hogy Párisban élő s rosz körülmények között tengődő hazánkiai benne olcsó, esetleg ingyenes lakást nyerjenek, másodsor, hogy inségben Párisba érkező hazánkiai benne felvéssenek, nehogy addig, míg keresetet találnak, pincékben és lebujokban legyenek kénytelenek tengődni, végre azért, hogy az egylet minden tekintetben nemes céljának megfelelni legyen képes; nevezetesen a párisi magyarok oly központot találjanak mely a hazától való távollét nyomasztó érzetét legalább némileg mérsékelni képes. Szemmel tartjuk továbbá azon körülményt, hogy az ide érkező magyarok gyakran több ideig kénytelenek munkát és foglalkozást keresni, ezen nehézséget elkerülendő, szándékozunk időnként kibocsájtott körlevelek által, a párisi nagyobb iparos és kereskedelmi házakat felszólítani segédekbeni szükségök fedezése végett egyletünkhöz fordulni.“

Levelezés.

Soóvár 1877. augusztus 15-én.

Az eperjesi önkéntes tűzoltó egylet, ugy szerzetében és kiképzésében, mint felszerelésében rövid idő alatt olyan előhaladást tett, a mi az embert bámulatra ragadja.

Hogy ezen egylet oly mesés gyorsasággal fejlődik, a közönség áldozatkészségén kívül az ügyért nemesen buzgó főparancsnok Bornemisza Boldizsár, segédtszije Kyss Géza, valamint Krajzell K. és Zelinka A. uraknak köszönhető.

Tagadhatatlan, hogy a tűzoltó egyletek a leg-nemesebb célú intézmények első sorában állanak, s épen azért szükséges, hogy annak élén a közbizalmat bíró, tapintatos és szakértő férfiak álljanak. Az eperjesi önkéntes tűzoltó egylet pedig főparancsnokában Bornemisza Boldizsár urban épen olyan egyeniséget nyert, a ki az egylet életére, szolgálataon kívül barátságos, szolgálaton belül katonásan szigorú eljárásánál fogva nagy befolyást gyakorol.

Az eperjesi tűzoltó egylet gyors és szabatos fejlődése, vidéken is ösztönt adott a hasonló mozgalomra: így alakult meg legközelebb a Soóvári önkéntes tűzoltó egylet. El nem hallgathatom azonban, hogy ezen egylet létrehozásában kiváló érdeme van Kyss Géza urnak, ki minden jó célért buzgóan, nem kimélt időt és nem sajnált fáradságot az elértekezetekben Soóváron többször megjelent s lelkesítő szép beszédeivel az egylet megalakulására döntőleg hatott. — És most a megalakult tűzoltó egylet bizalommal tekint jövője elé, mert élén Bornemisza Boldizsár főparancsnok ur áll, kinek vezetése alatt az egylet csak erősülhet, szilárdulhat.

Hogy pedig a tűzoltó egyletek szilárduljanak, s mentől több helyen alakuljanak, azt a közbő, vagyon s nem ritkán életbiztonság kívánja, de felvilágosodott korunk követeli is.

Azonban minden társulás csak ugy nyerhet szilárd alapot, ha a szétszórtva lévő erők tömörülnek, illetőleg ha az intézmény vezérszálai egy szakértő kézben összpontosulnak.

A soóvári önkéntes tűzoltó egylet is ezen igazságnak hódolva alárendelte magát az eperjesi főparancsnokságnak, s el kell ösmerni, hogy ezen egylet is, fejlődésében rövid idő alatt igen szép előhaladást tett. Ez fényes bizonyítéka a tömörülés célszerűségének, miért is igen óhajtható volna, ha a megyében már megalakult, vagy még alakulandó

tüztöltő egyletek a működő osztályok feletti főintézkedést szintén az eperjesi főparancsnokságnak adták át, mert így annak tapintatos és szakértő vezetése alatt, nem csak a kiképezés fog egyöntetűleg és gyorsabban keresztül vitetni, de a mi ezen egyletek összetartására nézve a fődolog, a fegyelem is nagyobb leendő.

A tüztöltő egyletek egyesülésére nézve a kezdeményezést talán az Eperjesi tüztöltő egylet tisztelt elnöksége volna leghivatosabb megtenni?

Ráthonyi Balázs.

T a n ü g y.

Az eperjesi kir. kath. főgymnasiumban a tanulók felvétele f. é. augusztus 27, 28, 29, 30 és 31-én reggeli 8 órától 12-ig a gymnasium épületében történik. Ezentúl szept. 16-ig elkészültek csak alapos okokkal igazolni képes tanulókat vehet fel az igazgató; szept. 15-ikén túl a hó végéig rendkívüli esetekben a tanári szék, szept. hó lefolyása után pedig csak a felsőbb tanthatóság adhat kivételes engedélyt a felvételle.

A gymnasium első osztályába csak oly tanuló léphet, ki a 9 évet betöltötte s 12 évnél nem idősebb, mely körülmény keresztlevél, illetőleg hiteles születési bizonyítvány alapján igazolandó. — Tizenkét évnél idősebb fiú felvétele fölött a tanártestület határoz. Ismereteinek mértékére nézve megkivántatik, hogy a népiskola negyedik osztályának tananyagában kellő jártassággal bírjon; ezen ismereteit felvétele napjának délutánján kiállandó felvételi vizsgálaton igazolja.

A felsőbb osztályokba való felvétel a megelőző osztálynak sikeres végeztétől függ. Ha az előmutatott bizonyítvány- és Értéstitől az következtethető, hogy a felvételt kívánó tanulóknak előmenetelét azon osztályban, melybe felvételt kíván, alig remélhetni. — jogában áll a tanintézetnek az illető tanulót felvételi vizsgálat alá vetni s annak eredményéhez képest alsóbb osztályba is sorozni.

A felvételi vizsgálatokért díj nem fizetendő. Minden tanuló legalább az első felvételre atyja, anyja vagy gyámja illetőleg azok valamely külön megbízottja kíséretében tartozik az igazgató és osztályfőnökkel jelentkezni. Azon szülők vagy gyámok, kik nem lakknak Eperjesen, gyermekök vagy gyámfiok felvételekor alkalmas helyettest kötelesek bemutatni, kire a házi felügyelet és nevelésre nézve köteleességeket és jogukat átruházzák, hogy a gondviselésre bízott tanulóra nézve az igazgatóság értesítését elfogadhassa. A szülők és gyámok e részben minden változtatást személyesen vagy írásban tartoznak bejelenteni az igazgatóknak, ennek viszont joga és kötelessége ott, hol alapos oknál fogva a gondviselést elégtelennek vagy a befolyást épen károsnak tartja megkövetelni, hogy e tekintetben célszerű változás történjék.

Minden tanuló ugyanazon tanintézetnél csak egyszer fizet beiratása alkalmával felvételi díjat (2 frt 10 kr.); azonkívül minden évben az ének oktatásra, az isk. ifjusági könyvtárra és az isk. Értéstitőre külön 1 frt 50 krnyi összeget. A tan-

díj (félévkenként 6 frt) a félév első havában Lasz-tóky László tanár és tandíjkezelőnél fizetendő.

Az egész tandíjnak vagy félének fizetésétől való felmentés iránt csak azon tanulók folyamodhatnak a kik szegénységük kellő igazolása mellett jó v. szabályszerű erkölcsi viseleti jelzékkel bírnak, minden tantárgyból jeles vagy jó; és másodsorban azok, kik jó vagy szabályszerű viselet mellett szegénységük igazolásával, eltekintve a rajz, szépirás és testgyakorlattól, legalább négy tanulmányból elégségesnél jobb tanjegyet nyertek.

Mindazon tanulók, kik, habár erkölcsi viseletük jó vagy szabályszerű s szegénységüket igazolták is, eltekintve a rajz, szépirás és testgyakorlattól, négynél kevesebb tanulmányból nyertek elégségesnél jobb tanjegyet, a tandíjmentesség további élvezetére ezentúl számot nem tarthatnak.

A fentebb említett többi díjak fizetésének kötelezettsége alól egy tanuló sem menthető fel.

A tanév Veni Sanctével kezdődő iskolai ünnepélyvel szept. 1-én nyitattik meg.

Kelt Eperjesen 1877. évi aug. 16-án.

Nuber Sándor s. k., igazgató.

Különfélék.

Necrolog. Egy nyiló rózsát, egy szép fiatal leányt szakasztott le a halál. Élete virágában. Kedden, f. hó 14-én kísértük ki az örök nyugalom helyére Hoffmann Louise kisasszonyt, ki még csak 19 éves volt.

A boldogult mennyasszony volt; családja és völégénye keservesen megsiratták. Az eperjesi ifjuság díszes koszorúval ékesítette a koporsót, melynek szalagja következő feliratot tartalmazott: „Tisztelet és kegyelet jeléül az eperjesi ifjuság.” — Áldás hamvaira!

A helybeli r. kath. főgymnasium szegénysorsu növendékeit segélyező egylet által 30 állomásra lévő pályázat kihirdetve, ezek elnyeréséért az ország különböző vidékein lakó szegénysorsu tanulóktól 50 folyamodvány érkezett be, a mi újabb, eclatáns bizonyítéka annak, hogy az egyesület csakugyan nagy szükségét pótol és hivatásának megfelelő.

Megemlítjük még e helyen, hogy néhai Engel-Nante-Grande Teréz asszonyság ezen jótékony intézetnek — végrendeletileg 50 frot hagyományozott.

A „**ceméthei fürdő-részvénytársaság**“ az utolsó városi közgyűléshez utasította kérelemmel fordult, miszerint e fürdőt a nevezett társaságnak 25—30 évre terjedő időtartamra bérbeadja.

A közgyűlés a kérvényt a városi jog- és pénzügyi szakosztályhoz utasította véleményezés végett. Az **éjjeli esend** féktelen tivornyázók által a legutóbbi időben gyakrabban megzavartatván, a városi tanács e tekintetben szigorú rendszabályokat léptet életbe.

Bertók Sándor cimbalmos játszott minap a fekete sas éttermében, azonban ezuttal is csekélyszámu műbarátok jelenlétében.

Színház. A mult számban említést tettünk, hogy Kuthy Béla és Veres László, jelenleg Jász-

berényben működő színigazgatók, szándékoznak a f. é. októberhó elsejétől december végéig terjedő időszakon át városunkban előadásokat tartani.

Ez iránti folyamodványuk — mely szerint társulatuk jelenleg 28 tagból áll s a téli időnyre még egy operette-énekesnővel egy „drámai anyá“-val, 3 kardaloknővel és 2 kardalokkal erősbitetni fog — a csütörtökön tartott városi közgyűlés alkalmával felolvastatván, kérelmüknek hely adatott.

Egy dühöngő szabadságos. Nagy-Sárosról a következő, aug. 14-én kelt sorokat vesszük:

A ritkán megzavart egyhanguság, melyben élni helységünk lakossága szokva van, okozta, hogy az előforduló alig feljegyzést érdemlő események folytán az „Eperjesi Lapok“ hasábjai, városunk nevét csak gyéren tartalmazzák. — Nagyobb időtartamok lefolyása azonban itt is, a mezei munkák fáradsalmait esténként kipihenő s a ház küszöbe előtt ülő csoportok számára, felszínre hoz egy érdekesebb eseményt, mely aztán hosszú időn át, bő anyagot nyújt a beszédhez.

Igy zavartatott fel az egyhanguság a helybeli kocsmában az éjjel előfordult, tragikus kimenetelű szóváltás által, melynek hevességét fokozta, hogy az illetők a szesz italokat nagyobb mértékben elvezték, mely alkalommal egy szabadságolt katonára, saját rokonját azon oknál fogva, hogy a dühöngőnek akaratja ellenére házáat eladta, melyben ő egy már berendezett timár műhelylyel bírt s idővel a háznak örökség útján tulajdonosa vált lenni, egy doronggal agyonütötte. Ezen kívül még három ugyanazon családhoz tartozó egyént megsebesített.

Halált hozó levélbélyeg. A kölni lap írja: Egy kereskedőház portása a borotválás közben kissé megsértette arcát s a sebet levélbélyeggel ragasztá be. Egy órával utóbb gazdája figyelmeztetést az arcán mutatkozó daganatra s kérdé, hogy nem vérelés-e az. A portás erre aztán flastromot alkalmazott s orvos után küldött, ki némi szerekkel rendelt, de sikert nem ért el. A főorvos rendelőnyei sem tudták a már az egész arcot eltorzító daganatot lelohasztani s a tett vágások sem használtak semmit; a portás belehalt. Valószínű, hogy a levélbélyeg tapasztoja tartalmazott oly anyagot, mely a vérmérgezést okozta.

Az **idei dinnye**, a hódmezővásárhelyi szakértő véleménye szerint „nem fejlődhetvén ki és érhetvén meg tökéletesen, azoknál, akik jóízűen élvezik, hasmenést, hideglelést s gyomorhurutot idéz elő.“ Jó lesz ezt figyelembe venni.

Kakas, mely tojik. A „Gallus“ című baromfi-tenyésztésre vonatkozó ügyesen szerkesztett szaklap szerkesztőjének, Grubiczy Gézának a kezeli esperes-plebános Molnár E. János olyan kakast bocsátott rendelkezésére, mely a mellett, hogy kakaskodik, még tojik is. A nevezett lelkész a kakast Hárs József császártöltési kántor-tanító küldte ajándékba. Grubiczy a magy. kir. állatorvosi tanári karnak szándékozik a természet e ritka játékát bemutatni s vele boncoltatni.

TÁRCA.

„Jó éjt kedves öregem!“

Epizód a színtalalk világából.

III.

Xenokrates nagy bölcsész volt. Tetőtől talpig derék görög ember, ki meg tudta mondani, hogy mi a jellem, a következetesség, meg az akarat.

Olyan ember volt, ki ha egyszer „A“-t mondott, minden körülmények között kimondta a „B“-t is.

És mivel egynap úgy nyilatkozott, hogy a nököt nem szereti, sőt gyűlöli, és képes bájaik hatalmának mindvégig sikeresen ellentállani, tehát nem lehetett őt soha rávenni, hogy egy nővel még csak szóba is álljon.

Nem úgy állt a dolog Parapluit urral; ő még diákkorában is gyenge görög volt, és még gyengébb bölcsész. Ő tehát bár soha meg nem nősült, a nököt és — mint láttuk — akülönösen a színésznőket, nagyon szerette. Vajjon ezek viszonzták-e, irántuk annyiszor tanusított hódolatteljes vonzódását, ez már persze más kérdés.

Annyi azonban kétségtelenül áll, hogy a mamák nem nézték rossz szemmel, ha egyik-másik leányukat a sétatyon, járdán vagy a táncestélyek alkalmával, karöltve megsétáltatta, vagy őket plane valamelyik francia négyesre engajirozta, mi a pártatlan szemlélőnek a dolog természeténél fogva mindenkor nagy mulatságára szolgált.

A fiatal menyecskek túrték és eltrécseltek vele — ha épen más valaki nem volt kéznél, körülbelül úgy megszokván őt s szeretetreméltóságait, mint valami kényelmes házi butort, mi ellen azonban a férjeknek legkevesebb kifogásuk sem volt, mivel Parapluit urat sok tekintetben nem tartották veszélyesnek.

A mamák azt mondták felőle: „Parapluit ur igaz, hogy már nem egészen fiatal, de azért elfogadható, sőt kellemes ember“.

A lányok pedig így nyilatkoztak felőle: „Az a Parapluit megjárja, csak hogy egy kissé vén...“

Sőt, mert pénze és birtoka volt, tehát sokan szellemdúsának is mondták — ami igen természetes.

No és a kis Lilly? . . .

A kis Lilly a leirt színházi jelenet utáni regelen épen csábító göndör hajfürtjeinek rendezésével lévén elfoglalva, családja mosolylyal hajnalpiros ajkain, de mégis egész őszinte természetességével ily kérdést intézett „monoklisá“-hoz:

Ugyan kedves gézenguzom, nem tudná nekem megmondani, hogy ki volt az a vén majom, aki tegnap a színházban oly neveltségessé tette magát? Hahaha, hogy illettek szerelmes pillantásai ahhoz a bamba arcához!“

„Talán azt érte magácska, aki két hét óta örökös fensterpromonádjaival üldözi az én kis színésznőmet?“

„Ejnye, hogy eltalálta! Ugy hiszem a vén gyerek szerelmes belém. Nos, kinézése után itélve, az uri ember nem lehet valami szerfelett veszelyes; de . . . hanem . . . azonban, lássa, hátha mégis hálloba találja keríteni a szívemet! Tudja kedves fiam, a színésznőknek olykor bogaraik vannak, bogaraik, amelyek . . .“

„Amelyekkel gyakrabban volt szerencsém egészen közelről megismerkedni; no és így . . .“

„No és így? . . .“ kérdé Lilly.

„No és így“ — felelé a kis színésznő lo-vagja, kit anélkül, hogy elbeszélésünk történeti voltát meghamisítanók, Arthurnak is nevezhetünk — no és így az én kis színésznőnek csak parancsolnia kell, hogy én netalán újabb bogarainak tért engedve, visszavonuljak és szerelmem emlékeit . . .“

„Üveg alá, spiritusba tegyem; nemde ezt akarta mondani?“ — közbevágot az örökké csin-talan színésznő. „Lássa fiam — folytató — maga egy valóságos — ugyan tűzze csak kérem ezt a rózsát a hajamba — egy valóságos — így ni, fiam — egy valóságos Othello. No hanem mivel jól tüzte fel a rózsámat, hát már nem haragszom magára és alázatos Desdemónája vagyok. De azért ne öljön meg kérem, még egy kissé akarnék élni, lássa az élet olyan szép . . .“

„Oh szép — viszonzá a szerelmes ifju elra-gadtatva, mialatt a színésznő bájos fejét szívéhez

vonta — szép, de csak itt, itt nálad, veled . . . boldogító közeledben . . .“

Az ifju arca kipirult s karja, melylyel a kis Lillyt átölelte tartá, úgy remegett . . . Ah e gyönyörű, puha, gesztenyeszínű hajfürtök! Mily ki-mondhatatlan élv! Csoda-e, ha az a szív oly féktelenül dobogott . . .“

Soká, soká tartá a szerelemittas Arthur boldogsága, üdve teljett, legédesebb gondolatát, karjai között. — Számítsuk talán a boldogság perceit? — Minek:

„Harminc vagy harmincegy, Venusnak az mindegy . . .“

Ekkor hirtelen feltáru az ajtó s minden bejelentő kopogás nélkül két színésznő lép be rajta.

Arabella, a „vigjétéki szende“, egy csinos és pikáns 18 éves barna leány, meg Hopsziné „másod anya“, ki egykoron szintén szép lehetett.

E kettő megállt a küszöbön, szó nélkül, s maga elé bámulva; épen akkor léptek be, midőn Arthur forró, hosszú csókot nyomott Lilly fehér homlokára . . .

De Lilly nem engedte magát zavarba hozni, s kibontakozva Arthur karjai közül, kacagva a két jövevény elé szökött, ezüst csengésű hangján egész színpadiasan énekelni kezdvén:

„Hogy bámulnak, hogy néznek rám,
Hogy e fiut megsókolám! . . .“

„Nos isten hozott benneteket! Nemde jól sikerült jelenet volt! Foglaljatok helyet! Ugy látszik természetihven adtuk, hogy annyira elbámultatok.“

Próbáltuk a „kékszakálú“. Boulotte szerepét tanulom. Ugyan Arthur, üljön maga ide, mulat-tassa a hölgyeket; mit komorult el annyira, hisz ismerik egymást! Ti talán templomban voltatok, vagy próbáról jöttök . . . Nini Bellának új kalapja van . . . Arthur, vegye szemügyre, aztán bírálja meg — nagyon szép kalap — magának ily dolog-ban szakértőnek kell lenni.

El kell ismerni, hogy Lilly felségesen értett vendégei mulattatásához.

Ahmed.

(Folytatása következik.)

Communalangelegenheiten.

Donnerstag, am 16. d. M. fand eine Sitzung der städtischen Repräsentanz statt, zu welcher sich die Mitglieder trotz der nahegekommenen Aussicht auf wiederholte, starke Regengüsse, in ziemlich großer Anzahl einfanden.

In erster Linie gelangte ein Beschlus Antrag des Repräsentanten Kertész zur Verlesung, wonach im Sinne des 10. Abschnittes des V. Gelegartikels vom Jahre 1876, die Aufnahme in den Gemeindeverband der Stadt Speries, von einer, seitens der Betreffenden nach Stand und gesellschaftlicher Stellung, zu entrichtenden Laxe bedingt zu werden hätte.

Da aber §. 10. des angeführten Gelegartikels ausdrücklich besagt, daß dieser Bestimmung nur in solchen Gemeinden entsprochen werden kann, deren Lasten vollends aus dem Kommunalvermögen gedeckt werden, solches jedoch bei uns, wo der Gemeindezuschlag in Anspruch genommen ist, nicht der Fall ist: so wurde der Antrag nicht angenommen.

Hierauf gelangte der Bericht der städtischen Finanzkommission in Betreff des schwarzen Adlers zur Verlesung.

Belegte Kommission gibt hierin der Ueberzeugung Ausdruck, daß das Gebäude zum schwarzen Adler, wenn auch nicht eben einen völligen Umbau, doch eine gründliche Reparatur jedenfalls beanpruche.

In Anbetracht dessen jedoch, daß ein Umbau gegenwärtig, in der bereits vorgerückten Jahreszeit, zumal die Pachtzeit dieses Gebäudes mit Ende Oktober l. J. abläuft, jetzt nicht mehr möglich sei: beantragt die Kommission, daß der schwarze Adler vorläufig bloß auf 6 Monate verpachtet werde, während welcher Zeit es möglich sein wird, die allenfalls nöthigen Vorarbeiten, Geldmittel und Materialien herbeizuschaffen.

Sollte die Repräsentanz die Ansichten der Kommission billigen, so wird ferner beantragt, den bericht-erhaltenden Ausschuss zu betrauen, im Einvernehmen mit der diesbezüglich bereits entsendeten Kommission, den vorgelegten allgemeinen Plan an Ort und Stelle eingehend zu prüfen, und auf Grund dessen einen detaillirten Plan, sammt Kostenüberschlag auszuarbeiten zu lassen.

Der Bericht der Finanzkommission wird seinem ganzen Umfange nach angenommen und in diesem Sinne der Beschluß gefaßt, mit dem Hinzufügen, daß die Verpachtung im Offertenwege zu geschehen habe.

Nach Erledigung dieses, für unsere Stadt gegenwärtig jedenfalls wichtigen Gegenstandes, wurde das, auf die Verpachtung der zum städtischen Eigenthume gehörigen Grundstücke bezügliche, Vizitations-Protokoll verlesen.

Laut demselben resultirte die Vizitation einen Meistbot von jährlichen 170 fl. 50 kr.

Da dieses Resultat, mit dem bisherigen Pacht-schillinge verglichen, ein günstiges ist, so wurde das Protokoll gutgeheißt und der Magistrat betraut, das Weitere zu veranlassen.

Die Gzemetheer Bad-Aktien-Gesellschaft ersucht, unter Anschluß ihrer Statuten, die Stadt, zu erklären, ob dieselbe bereit wäre, den Badeort Gzemethe auf einen Zeitraum von 25–30 Jahren der genannten Gesellschaft zu verpachten. In welchem Falle gebeten wird, behufs gemeinsamer Vereinbarung der Vizitations-, beziehungsweise Pachtbedingungen, eine Kommission zu entsenden.

Wird zur Begutachtung dem städtischen Finanz- und juristischen Sachverständigen zugewiesen.

Im ferneren Verlaufe der Sitzung wird Gustav Matherny über sein Ansuchen in die Reihe der städtischen Bürger aufgenommen.

Nach Erledigung einiger Gegenstände von minderer Wichtigkeit, wurde das Gesuch der gegenwärtig in Szaberceny wirkenden Theaterdirektoren, Bela Kuthy und Ladislav Beres, behufs Lizenz für den Zeitraum vom 1. Oktober bis Ende Dezember l. Jahres verlesen.

Die unter ihrer Leitung stehende Theatergesellschaft besteht aus 28 Mitgliedern und soll für die Winterzeit durch Engagement noch einer Operettensängerin, einer „dramatischen Mutter“, zweier Choristen und dreier Choristinnen vermehrt, beziehungsweise ergänzt werden.

Auch glauben die Theaterdirektoren ihrer Hoffnung Ausdruck verleihen zu können, daß sie den Anforderungen des Publikums — was Garderobe, Ausstattung und Reichhaltigkeit des Repertoires anbelangt — möglichst entsprechen werden.

Der hierauf gefaßte Beschluß lautet dahin, die Theaterdirektoren zu verständigen, daß ihrem Gesuche — im Falle sie den Ansprüchen des hiesigen Publikums genügen zu können glauben — Raum gegeben wird.

Kleine politische Rundschau.

Die neuesten Telegramme vom Kriegsschauplatz geben wir im Folgenden:

Wien, 15. August. Aus Schumla berichtet man der „N. Fr. Pr.“ telegraphisch: Die Brigade Rasim Pascha's griff am 11. d. die verschanzte Position der Russen bei Kalofar an und zwang den Feind nach zweistündigem, mörderischen Kampfe, nach dem Balkan zu fliehen. Die Russen verloren 500 Mann. Die Türken rückten bis Koiv, welches sie besetzten, vor. Die telegraphische Verbindung jenseits des Balkans ist allenthalben hergestellt. Am 12. d., Vormittags, griffen zwei Bataillone und eine halbe Batterie und Irreguläre des Korps Ahmed Gub's die von den

Russen bei Sadina, westlich von Masgrad, genommene Position an. Nach mehrstündigen unentschiedenen Kämpfe ging die türkische Infanterie mit dem Bajonnet vor und nahm, von Sicherkeffen kräftig unterstützt, die mit bedeutend überlegenen Kräften besetzte feindliche Position. Die Russen ließen 60 Tode, darunter 4 Offiziere, am Kampfsplatze. Der Sicherkeffen-Bey Mehmet wurde hierbei getödtet. Sadina wurde von den Türken besetzt.

Aus Konstantinopel, 12. August, wird telegraphirt: Ein Telegramm Sulaiman Pascha's aus Jem-Sagra vom 11. d. meldet: Ich besetzte das Deseile von Kardatsch, ohne auf den Feind gestossen zu sein. — In Karlova und Kalofar wurde die Ruhe wieder hergestellt; die bulgarischen aufständischen in Kalofar leisteten lebhaften Widerstand, richteten sodann ins Balkan-Gebirge und verloren 500 Tode; die Türken hatten 11 Tode und 28 Verwundete, besetzten Kalofar, welches durch eine zufällige Pulver-Explosion zerstört wurde.

Konstantinopel, 14. August. Die jüngsten militärischen Operationen im Süden des Balkan haben den Russen einen Verlust von mehr als 12,000 Mann an Todten und Verwundeten verursacht und hatten zur Folge, daß der Feind aus Jem- und Sagra, aus Kaganlik und allen übrigen, diesseits des Balkan gelegenen Distrikten vollständig verjagt wurde. Die Drönung und Ruhe sind in diesen Gegenden wieder hergestellt.

Aus Warschau schreibt man der „Ostsee-Zeitung“: Die angeordnete vollständige Mobilmachung des Warschauer Militärbezirkes hat in der dem Militärdienst durchwegs abgeneigten polnischen Bevölkerung allgemeinen Schrecken hervorgerufen. Wer von den zur Aushebung notirten jungen Leuten irgend entkommen kann, der flieht bei Nacht und Nebel aus Rußland, um sich der Aushebung zu entziehen. Es ist bekanntlich sogar vorgekommen, daß ausgehobene Personen auf ihrem Transporte nach Warschau aus den Waggonen gesprungen sind und den Tod gefunden haben.

Correspondenzen.

Sebes-Kellemes, den 16. August 1877.

Der Tag des 15. d. an dem die Jahresprüfung an unserer öffentlichen Volksschule abgehalten, und das heurige Schuljahr abgeschlossen wurde; konnte mit Recht ein Freudentag der Lehrer so wie jener Einwohner unseres Ortes genannt werden, die Sinn für Wissen und Interesse für Unterricht haben.

Denn wie der brave Landmann seinen Samen der kalten Muttererde anvertraut und im Schweize seines Angesichtes dieser durch Umsigkeit und Mühe etwaigen Ertrag abzurufen bemüht ist, so bestrebt ist der Lehrer, der Volksschule sich — seiner nicht minder schwierigen Aufgabe zu entledigen, und den ihm anvertrauten noch ungelegten und ungepflanzten kindlichen Boden, durch unermüdelichen Fleiß für die Saaten des Geistes urbar, das noch junge unerfahrene Herz für Gutes und Edles empfänglich zu machen; und wie Erntener also, nach dem schwerverdieneten Lohn seiner Arbeit nach der Ernte sich sehnt, so kennt der Lehrer keine glücklichere Zeit als den Tag an welchem ihm die Gelegenheit geboten, die opferwilligen Eltern von dem geistigen Gewinn ihrer Kinder zu überzeugen, und im Bewußtsein seinem edlen Amte zur Genüge entsprochen zu haben sich zu beruhigen; das ist also der Prüfungstag der Tag der geistigen Früchte Ernte.

Zeitlich Morgens schon — am erwähnten Tage, — stellten sich die jungen Jüglinge in Begleitung der Eltern in den Schullocalitäten ein, deren Lehrsäle durch Kunst- und Naturblumen geschmückt und von künstlerischen Handarbeiten der fleißigen Schülerinnen herrlich verzieret.

Die achte Stunde schlug und in höchster Ungeduld erwarteten die jungen Bürger die Eröffnung; welche jedoch — da jene hohen Gaste, die eifrigen Förderer unseres Schulwesens Sr. Hochwohlgeb. Herr v. Berzeviczy und der überaus verdienstvolle Stuhlrichter Herr Bertalan v. Keger erwartet wurden — nicht stattfinden konnte.

Allein diesmal hatten wir nur das Glück Letzteren in unserer Mitte zu sehen, welcher Erntener jedoch zu unserem größten Leidwesen durch inzwischen getretene Umstände — wie Sr. Hochwohlgeb. in einem Schreiben an den hiesigen Vorstand erklärte — verhindert wurde uns mit seinem Besuche zu beehren.

Der Herr Stuhlrichter aber begleitete von seinem tüchtigen Adjunkten Herrn Gyula Knoti legten bei dieser Gelegenheit ein solch warmes Interesse für Ehre und Unterricht an den Tag, daß es Undank wäre solches gleichzeitig vorüber gehen zu lassen, und diese Musterthat nicht vielmehr zur Nachahmung und Beispiel aufzustellen.

Ich übergehe den Umstand, daß Herr v. Keger diesem Schulbesuche einen hohen Feiertag opferte und hebe vielmehr hervor, daß die Prüfung volle 5 Stunden dauerte und, Sr. Wohlgeb. ununterbrochen in einer drückenden Hitze mit Kreuz- und Querfragen der Schüler sich beschäftigte und jede treffende Antwort mit freundlich anerkennenden Worten belohnte. Herr Knoti zeigte nicht minder, daß er nicht nur auf dem politischen Gebiete, sondern auch auf dem der Pädagogik bewandert ist.

Ueberaus vergnügt über die großartigen Erfolge drückte der löb. Stuhlrichter in einer geistreichen ungarischen Rede seine höchste Anerkennung aus, welche in einer gediegenen Ansprache von unserem Vorstande Herrn H. Schwarzer erwidert wurde, mit welcher die hohe Feierlichkeit des Tages endete. T. Rosenthal.

Tagesneuigkeiten.

Zum Wohle der verwundeten türkischen Krieger veranstaltet der Sarofar wohlthätige Frauerverein eine Sammlung von Charpie, Bandagen, Linnen, etc. Den diesbezüglichen Aufruf veröffentlichen wir im ungarischen Verle.

Der Kindergartenverein hält am 26. August l. J. um 10 Uhr Vormittags im Sitzungssaale des Stadthauses eine ordentliche Jahresversammlung ab.

Gegenstände der Berathung sind die folgenden:

1. Jahresbericht des Direktionsrathes.
2. Cassabericht und Kostenvoranschlag.
3. Ein betreffs Mitwirkung der Frauen zu stellernder Antrag.

Ball in Szobár. Die Mitglieder der Szobärer freiwilligen Feuerwehr veranstalten morgen, Sonntag, am 19. August in den Localitäten des Gasthauses „Profaneka“ eine Tanzunterhaltung. Anfang 8 Uhr. Entrée 30 fr.

Das allerhöchste Namensfest Sr. Majestät, unjeres Königs, wird heute in üblicher Weise mit einer solennen Kirchenfeierlichkeit begangen.

Um halb 2 Uhr findet bei Sr. Hochwürden dem Bischofe ein Galadiner statt, zu welchem an sämtliche Notabilitäten Einladungen ergangen.

Der lektthin abgehaltene Jahrmarkt war äußerst spärlich besucht und machte sich bei dieser Gelegenheit die Stockung der Geschäfte besonders bemerkbar.

Ein Gießbach auf der Gasse. Gestern entluden sich über unsere Stadt schwere Gewitterwolken. Das Rollen des Donners machte die Häuser erzittern und mächtige Blitze durchzuckten die Atmosphäre.

Man sagt, ein Blitz hätte in einem am Mühlgraben gelegenen Garten eingeschlagen. Der Regenquä war ein plötzlicher und ungewöhnlich heftig, so daß sich die Mauern rasch füllten und der Wassergraben auf der Hauptgasse so mächtig anschwellte, daß er längs des Kleinischen Gebäudes die ganze Breite der Gasse in Anspruch nahm und den Anblick eines großen Baches darbot, welcher trotz des andauernden Regens ein zahlreiches Publikum anlockte.

Zwei Tode. Dicsmal ausnahmsweise keine russischen. Gestern fuhr ein Wagen langsam die Hauptgasse entlang. Auf demselben lagen stumm, bleich und regungslos zwei Männergestalten.

Der Wagen blieb stehen und eine Anzahl Neugieriger umringten denselben, um sich die beiden Todten anzusehen. Da stellte es sich aber heraus, daß sich die Ehrenmänner bloß einen kapitalen Rausch angetrunken hatten. Brave Leute!

Eine für Jagdliebhaber ungemein werthvolle Erfindung ist auf dem Gebiete der Waffentechnik, wie die „Illustrirte Jagdzeitung“ meldet, vor Kurzem von Herrn H. Pieper zu Lüttich gemacht worden. — Bissher nämlich waren die Läufe eines Doppelgewehres nicht anders herzustellen, als durch Zusammenschweißen aus mehreren Stücken. Diese Fabrikationsmethode hatte für die Güte der Gewehre große Nachtheile, da es dabei nicht möglich war die Wandungen durchaus gleich stark, die Rohreile genau kreisrund und die Lage der Läufe vollkommen parallel zu einander herzustellen, alles Factoren, die die Treffsicherheit des Gewehres mehr oder weniger ungünstig beeinflussten. Herr Pieper nun ist es gelungen, das seither für unlösbar gehaltene Problem, Doppelgewehrläufe aus einem Stück Stahl oder Vandamast durch Bohrung herzustellen, zu lösen. Alle auf diese Weise hergestellten Doppelgewehre sind frei von den oben angedeuteten Mängeln und haben noch den Vortheil — sie wegen der durchaus gleichen Ausbohrung — mit dünneren Wandungen als zeither hergestellt werden können, demnach auch leichter zu tragen sind. Es unterliegt keinem Zweifel, daß diese neue Erfindung auf dem Gebiete der Jagdwaffen eine, wenn auch nicht so große, doch ähnliche Umwälzung hervorgerufen wird, als seiner Zeit die Einführung der Hinterlader. Wer sich weiter für die Sache interessiert, den verweisen wir auf unsere Quelle, die „Illustrirte Jagdzeitung“ die im Verlage von Schmidt & Günther in Leipzig, zu dem billigen Preise für 1 Mark 50 Pf. vierteljährlich erscheinend, zugleich hiermit allen Jagd- und Naturfreunden warm empfohlen sein mag.

Schuzmittel gegen den Milzbrand. Der Vorstand des landw. Hauptvereines für das Herzogthum Gotha veröffentlichte auf Wunsch des Staatsministeriums ein vom Domainenpächter Lubloff in Friedrichswerth erprobtes Schuzmittel gegen den Milzbrand bei Thieren: „Auf den Kopf Großvieh wird 1 Gramm Solicylsäure, welche vorher im heißem Wasser aufzulösen ist, täglich in die Tränkbottiche geschüttet und so dem Vieh mit der täglichen Tränke verabreicht.“

Die Affentirung schwächlicher Individuen. Das traurige Ende eines Uebungsmariches in St.-Pälten, dem sechs Soldaten erlagen, während eine größere Zahl mehr oder minder leidend dem Spital übergeben werden mußte, veranlaßte die „Wr. Med. Wochenschrift“ zu folgenden Bemerkungen: „Mag man auch in erster Linie mit recht die Schuld auf die Commandanten legen, welche ohne Rücksicht auf die enorme Hitze, selbst ohne Rücksicht auf die Bestimmungen, denen zufolge kein Uebungsmarich bis in die Mittagszeit dauern soll, die Truppen mit voller Ausrüstung und Bepackung austrücken ließen, so ist ein Moment doch nicht unbeachtet zu lassen welches in hohem Grade als dem oben erwähnten Unglücksfalle zu Grunde liegend angesehen werden muß. Wir meinen die Affentirung von zum Militärdienste zu schwachen Individuen, die entweder an und für sich den Strapazen zu widerstehen ungeeignet sind, oder die in dem Momente der Affentirung

